

Helsingin Urkukesän konsertti

MA 13.7.2026 KLO 19
Kallion kirkko

ILPO LASPAS
urut | organ

KÄSIOHJELMA | PROGRAMME

2026

"Urkusinfonia – Organ Symphony"

CHARLES-MARIE WIDOR
(1844–1937)

Symphonie no. 8 en si majeur, op. 42/4 (1887)

1. Allegro risoluto
2. Moderato cantabile
3. Allegro
4. Variations
5. Adagio
6. Finale

Ilpo Laspas, urut | organ

KONSERTTI | CONCERT MA 13.7.2026 klo 19 | MON. JULY 13TH AT 7^{PM}.

VALITSIN tämän konsertin ohjelmaan vain yhden teoksen, **Charles-Marie Widorin** (1844–1937) *8. sinfonian*. Tämä laaja teos on yksi säveltäjänsä monumentaalisimmista urkuteoksista niin kestollisesti kuin sisällöllisestikin. Widor tunnetaan nykyään lähinnä 10 urkusinfoniastaan, vaikka hän sävelsi suuren määrän mm. piano- ja kamarimusiikkia. Urkusinfonian isänä pidetty Widor kehitti Aristide Cavaillé-Collin luoman ranskalais-sinfonisen urkutyypin inspiroimana urkumusiikin värikirjoa orkestraaliseen suuntaan. Vuodesta 1870 lähtien Widor toimi Pariisin St-Sulpice-kirkon urkurina peräti 64 vuotta. 1800-luvun loppupuolella syntyivät urkusinfoniat, jotka ovat ranskalaisen urkuromantiikan helmiä.

Widorin vuonna 1887 julkaistu *8. sinfonia H-duuri* sisältyy opukseen 42 yhdessä edeltävien sinfonioiden 5–7 kanssa. Alkuperäinen versio sisälsi seitsemän osaa. Vuoden 1901 versiosta Widor kuitenkin jätti *Prélude*-osan pois *Allegron* ja *Variaatioiden* välistä. Soitan tämän myöhemmän version, sillä se on mielestäni ensiversiota tasapainoisempi ja hiotumpi.

Ensimmäinen osa alkaa fanfaarimaisilla soinnuilla. Musiikissa on vahvaa eteenpäin pyrkivää voimaa.

Toinen osa E-duurissa on seesteinen, ja lyyrinen päämelodia kuullaan ensin ylä-äänessä. Liikkuvampi välitaite muistuttaa marsia pisteellisine rytmeineen.

Kolmas scherzomainen osa h-mollissa perustuu paljolti pääteeman kaanoniin.

Vaikuttava ja laajamuotoinen neljäs osa *Variations* d-mollissa alkaa ensin jalkiolla soitetulla teemalla, jota seuraavat muunnelmät. Widor vaihtelee tekstuuria ja rekisteröintejä rikkaasti paisuttamalla välillä täysiin urkuihin.

Viides osa *Adagio* on puolestaan Fis-duurissa. Se alkaa lyhyellä resitatiivinomaisella melodialla, jota seuraa ekspressiivinen pääteema perusäänikerroilla ja niihin lisätyllä huojuvalla viulumaisella Voix céleste -äänikerralla soitetuna. Väliosaa on fuugamainen ja sen teema perustuu huokausmotiiveille. Osa päättyy meditatiivisesti.

Viimeinen osa *Finale* h-mollissa perustuu koukeroiselle pääteemalle, joka kiertää monissa eri sävellajeissa. Voimakas osa päättyy mahtipontiseen codaan täysillä uruilla.

Ilpo Laspas

ILPO LASPAS (s. 1984) valmistui musiikin tohtoriksi Taideyliopiston Sibelius-Akatemiasta 2016. Tohtoriopintojensa aikana hän opiskeli erityisesti Berliinissä opettajinaan professorit Paolo Crivellaro ja Leo van Doeselaar (urut) sekä Mitzi Meyerson (cembalo). Suomen Kulttuurirahasto tuki hänen tohtoriopintojaan ja taiteellista työkentelyään sekä yksi- että kolmivuotisella apurahalla.

Laspas on menestynyt useissa kilpailuissa (mm. toinen palkinto sekä yleisöpalkinto kansainvälisessä Johann Sebastian Bach -cembalokilpailussa Leipzigin 2006 ja toinen palkin-

Kuva | Photo: Marjo Nurmi

to samaisen kilpailun urkusarjassa 2008). Laspas on valittu Vantaan Barokin 2006, Pori Organin 2009, Turun tuomiokirkon 2009 ja Lahden Kansainvälisen Urkuviikon 2010 vuoden nuoreksi taiteilijaksi. Laspas on saanut Pro Musica Säätiön stipendin 2014.

Laspas on levyttänyt Aimo Känkäsen urkumusiikkia 2015 ja harmonikkataiteilija Markku Lepistön kanssa historiallista 1800-luvun harmonikkaohjelmistoa piano- ja cembalosäestyksellä 2021.

Laspas konsertoi ahkerasti solistina ja kamarimuusikkona Suomessa ja ulkomailla. Viime vuosien suurimpia projekteja ovat olleet Wagnerin Parsifal-, Nibelungin sormus- ja Tristan ja Isolde -oopperoiden kaikkien orkesteriosuuksien sovituksat uruille ja konserttiversioiden esitykset laulajien ja toisinaan muutaman soittajan kanssa Eurajoki Bel Canto -festivaaleilla. Parsifal esitettiin 2020 ja neliosainen Nibelungin sormus 2021 ja 2022. Tristan ja Isolde esitettiin keväällä 2023 myös Helsingissä. Laspas on sovittanut yli 15-tuntisen Nibelungin sormuksen myös 80 minuutin pituiseksi urkukonserttiversioksi, jonka hän ensiesitti Keski-Porin kirkossa keväällä 2023.

Laspas toimi urkurina myös Teatro Productions Oy:n tuottamassa Joonas Kokkosen Viimeiset kiusaukset -oopperassa, joka esitettiin dramatisoituna näyttämöversiona pianon, urkujen ja lyömäsoittinten säestyksellä Joensuun kirkossa ja Nilsin Aholansaareissa 2022. Tammikuussa 2024 Laspas esiintyi Helsingin Musiikkitalon uusien Rieger-urkujen avajaisviikon päätöskonsertissa yhdessä urkuri Irina Vavilovan ja Cantores Minoreksen kanssa esittäen Bachin Jouluoratorion sovituksen kahdelle urkurille ja patarummuille.

FOR THIS CONCERT, I have chosen to perform just one work: **Charles-Marie Widor's** (1844–1937) *Symphony No. 8*. Monumental both in scale and musical substance, it is one of the composer's most ambitious and impressive creations. Today, Widor is remembered primarily for his ten organ symphonies, although he also composed a substantial body of piano, chamber, and orchestral music. Often regarded as the father of the organ symphony, Widor was inspired by the revolutionary French symphonic organs built by Aristide Cavaillé-Coll. These instruments offered an unprecedented range of colors and expressive possibilities, encouraging composers to think of the organ in orchestral terms. From 1870 onward, Widor served as organist of the famous Saint-Sulpice Church in Paris, a position he held for an extraordinary sixty-four years. It was during the late nineteenth century that he composed the organ symphonies, masterpieces that remain among the finest achievements of the French Romantic organ repertoire.

Published in 1887, *the Symphony No. 8 in B major* forms part of Opus 42, together with Symphonies Nos. 5–7. The original version contained seven movements, but in a 1901 revision Widor removed the *Prélude* that had stood between the *Allegro* and the *Variations*. In this performance, I have chosen the later version, which I find more balanced and refined.

The first movement opens with fanfare-like chords and immediately projects a powerful sense of forward momentum.

The second movement, in E major, offers a mood of serenity, with its lyrical principal melody first heard in the upper voice. A more animated middle section, characterized by dotted rhythms, evokes the character of a march.

The third movement, a *scherzo* in B minor, is built largely upon a canon derived from the principal theme. The impressive and expansive fourth movement, *Variations* in D minor, begins with a theme presented in the pedals alone, followed by a series of increasingly imaginative variations. Widor enriches the music through constantly changing textures and registrations, at times building toward the full power of the organ.

The fifth movement, *Adagio*, in F-sharp major, begins with a brief recitative-like melody leading to an expressive main theme. This is heard on the organ's foundation stops complemented by the gently undulating, violin-like Voix céleste stop. The central section takes on a fugue-like character, its theme shaped by sighing motifs. The movement concludes in a deeply contemplative atmosphere.

The Finale, in B minor, is built upon an intricate and highly distinctive principal theme that travels through a wide range of keys. Rich in energy and dramatic intensity, the movement culminates in a magnificent coda on the full organ, bringing the symphony to a powerful and triumphant conclusion.

ILPO LASPAS (b. 1984) completed his Doctor of Music degree at the Sibelius Academy of the University of the Arts Helsinki in 2016. During his doctoral studies, he spent extended periods in Berlin, where he studied organ with Professors Paolo Crivellaro and Leo van Doeselaar, and harpsichord with Mitzi Meyerson. His doctoral research and artistic work were supported by both one-year and three-year grants from the Finnish Cultural Foundation.

Laspas has earned distinction in several international competitions. Among his notable achievements are Second Prize and the Audience Prize at the International Johann Sebastian Bach Harpsichord Competition in Leipzig in 2006, followed by Second Prize in the organ division of the same competition in 2008. He has also been named Young Artist of the Year by Vantaa Baroque (2006), Pori Organ (2009), Turku Cathedral (2009), and the Lahti International Organ Festival (2010). In 2014, he received a scholarship from the Pro Musica Foundation.

His recordings include a disc of Aimo Känkänen's organ music (2015) and, together with accordion artist Markku Lepistö, a recording of nineteenth-century accordion repertoire accompanied by piano and harpsichord (2021). Laspas performs extensively as a soloist and chamber musician both in Finland and abroad. Among his most ambitious recent projects are organ transcriptions of Richard Wagner's operas *Parsifal*, *Der Ring des Nibelungen*, and *Tristan und Isolde*, in which all orchestral parts were arranged for organ. These concert versions were performed with singers and, on occasion, a small instrumental ensemble at the Eurajoki Bel Canto Festival. *Parsifal* was presented in 2020, while the four-opera cycle of *Der Ring des Nibelungen* was performed in 2021 and 2022. *Tristan und Isolde* was subsequently presented in Helsinki in spring 2023. Laspas also created an 80-minute organ concert version of Wagner's monumental *Ring* cycle, condensing more than fifteen hours of music into a single large-scale work. He gave its premiere at the Central Pori Church in spring 2023.

In 2022, Laspas performed as organist in Teatro Productions Oy's staging of Joonas Kokkonen's opera *The Last Temptations*, presented in a dramatic concert version for piano, organ, and percussion at Joensuu Church and Aholansaari in Nilsjö. In January 2024, he appeared in the closing concert of the inauguration week of the new Rieger organ at the Helsinki Music Centre. Together with organist Irina Vavilova and the choir Cantores Minores, he performed an arrangement of Bach's Christmas Oratorio for two organists and timpani.

SEURAAVAT KONSERTIT

Next concerts

TI 14.7.2026 KLO 12

Vanha kirkko

"Helsingin Urkukesän päiväkonsertti | Short Organ Recital"

Anssi Pyykkönen

urut | organ

TI 14.7.2026 KLO 17

Johanneksenkirkko

"Five O'Clock Organ"

Senni Valtonen

urut | organ

KE 15.7.2026 KLO 12

Tuomiokirkko

"Helsingin Urkukesän päiväkonsertti | Lunch Music"

Loviisa Tuomisto

urut | organ & piano

KE 15.7.2026 KLO 19

Johanneksenkirkko

"Muunnelmien maailma – A World of Variations – Variationernas värld"

Mauriz Brunell

urut | organ

TO 16.7.2026 KLO 12

Kallion kirkko

"Helsingin Urkukesän päiväkonsertti | Short Organ Recital"

Lucas Stålhammar

urut | organ

PE 17.7.2026 KLO 12

Tuomiokirkko

"Helsingin Urkukesän päiväkonsertti | Short Organ Recital"

Inka Kinnunen

urut | organ

SU 19.7.2026 KLO 19

Tuomiokirkko

"Lumen Christi – Valon ja ylösousemuksen urkumusiikkia"

Riikka Viljakainen

urut | organ

MA 20.7.2026 KLO 19

Kallion kirkko

"Suomalaisia urkumaisemia – Finnish Organ Landscapes"

Aada Wirberg

urut | organ

TUE. JULY 14TH AT NOON

Old Church

TUE. JULY 14TH AT 5 P.M.

St. John's Church

WED. JULY 15TH AT NOON

The Cathedral

Valtteri Tuomisto

baritoni | baritone & piano

WED. JULY 15TH AT 7 P.M.

St. John's Church

THU. JULY 16TH AT NOON

Kallio Church

FRI. JULY 17TH AT NOON

The Cathedral

SUN. JULY 19TH AT 7 P.M.

The Cathedral

MON. JULY 20TH AT 7 P.M.

Kallio Church

HELSINKI ORGAN SUMMER HELSINGFORS ORGELSOMMAR ОРГАННОЕ ЛЕТО В ХЕЛЬСИНКИ WWW.URKUKESÄ.FI

INFO

Helsingin Urkukesä on vuosittain kesä-elokuussa järjestettävä, erityisesti urkumusiikkiin keskittyvä kansainvälinen festivaali. Erilaisia konsertteja järjestetään lähes 100 kpl. Festivaali järjestetään yhteistyössä Helsingin Seurakuntayhtymän sekä Tuomiokirkko-, Kallion- ja Johannes Församling -seurakuntien kanssa.

urkukesä.fi

Svenska
kulturfonden

Helsingin kulttuurikeskus

SUOMEN[†]
EV.LUT.
KIRKKO

KIRKKO HELSINGISSÄ